

JAN BAUDOUIN DE COURTENAY –
VATROSLAV OBLAK'S MASTER AND TEACHER¹

1.0 In the early hours of April 15, 1896, Vatroslav Oblak suffered a stroke and died at his home in Celje. There are three documents preserved in Jan Baudouin de Courtenay's papers related to this event: a German telegram message about Vatroslav Oblak's death, communicated to »Professor Baudouin de Courtenay, Universität Krakau,« by Ivan Hribar, a Slovene representative in the Vienna Parliament and Baudouin's acquaintance in Ljubljana; a printed death notice of Vatroslav Oblak's in Slovene with the information about the funeral and church services to be held in his memory, signed by Ignacij Oblak, his father, and his sister Roza; and a draft of Baudouin de Courtenay's letter of condolence to Vatroslav Oblak's father with expressions of reverence and esteem in honor of the dead scholar, his colleague and friend.²

»Vaša rana še preveč krvavi, da bi si upal Vas tolažiti,« writes Baudouin de Courtenay to his dead friend's father. »Samo si dovolim Vas zagotoviti, da udar, ki ga je Vam napravila nemilosrdna usoda, je zraven udar za vse prijatelje Vašega nepozabljivega sina in brata; Vaša izguba je tudi nenadomestljiva izguba za znanstvo. Z Vatroslavom Oblakom je stopil v grob brez dvombe najimenitnejši slovenski jezikoslovec in filolog in eden prvih filologov vsega slovanstva. Njegovo ime bo vselej zanimalo častno mesto v zgodovini slovanske filologije in jezikoslovstva. ...Ostajam z odličnim spoštovanjem in srčno stisnem Vašo roko, želeč, da Vaša bridka boleost kmalu premine in se spremeni v tihi žalostni spomin... Kraków, 22. aprila 1896. – Vam iskreno vdani J. Baudouin.«³

¹ This is a revision of my »Jan Baudouin de Courtenay – Vatroslav Oblak's Master and Teacher« paper, prepared for the *Conference in Honor of the Memory of Vatroslav Oblak (1864–1896), a Slovene Slavist – on the Occasion of the 100th Anniversary of His Death*, planned for April 16, 1996, at *Columbia University in the City of New York*, and delivered at the *1996 Meeting of the American Association of Teachers of Slavic and East European Languages Annual Meeting in Washington, D.C., on December 28, 1996*.

The term *Master*, used in the title of our paper – as defined by *Webster's New Collegiate Dictionary* – is ambiguous, sometimes referring to a person holding an academic degree higher than a bachelor's but lower than a doctor's, and at other times to one whose works having authority over another, serves as a *model* or *ideal* in scholarship. It is obvious that the relation between Jan Baudouin de Courtenay and Vatroslav Oblak referred to in the title of our paper – was an affinity marked by community of interests between both scholars.

In general, our paper contains no discoveries nor discloses for-the-first-time original material of both authors. It is intended as an informal guide to understand the role of Jan Baudouin de Courtenay, a scholar and teacher of approved learning, whose works anticipated the modern structural trend – as a mentor, an experienced teacher and guide – two functions Jan Baudouin de Courtenay played in Vatroslav Oblak's life.

² Cf. Lencek 1992: 41.

³ Quotation from the draft of the condolence letter in Slovene, by Jan Baudouin de Courtenay addressed to Vatroslav Oblak's father, Ignacij Oblak, from Kraków, April 22, 1896, as preserved in the Archives of the Academy of Sciences of the RAN, the St. Petersburg subsidiary of the RAN, Fond 102.

2.0 Before delving into the specific problem of the relationship between Vatroslav Oblak and Jan Baudouin de Courtenay which we have set aside for discussion – we may call it an attraction, affinity or simply a pupil-tutor relationship of a youngster, fascinated by the famous far-off scholar attracted by his native language – we should like to give a short account of their careers, professional qualifications and scholarly contributions aimed at a better understanding the structure of the Slovene language and its evolution.

2.1 Our profile of Jan Baudouin de Courtenay is based on Edward Stankiewicz's essay »Baudouin de Courtenay: His Life and Work« in his *A Baudouin de Courtenay Anthology: The Beginning of Structural Linguistics (1845–1929)*, a Polish linguist whose work anticipated the modern structural trend in linguistics. He studied at the Historical-philological faculty of *Szkoła Główna* in Warsaw, where he received his Polish Master's degree in 1866. He continued his studies in comparative Indo-European, in Sanskrit, and in Slavic philology under August Schleicher in Prague, under Albrecht Weber in Berlin, in Jena, Leipzig, and St. Petersburg. In 1870, he wrote his thesis »On the Old Polish Language before the XVI Century,« for which he received his German doctorate in Leipzig, and the Russian Master's degree in St. Petersburg. He got his first position in 1870 – a *docent* at St. Petersburg University. During 1872–1875 he was on a field trip to Southwestern Austria and Northeastern Italy to study the local Slovene dialects. For his thesis *Opyt fonetiki rez'janskix govorov* (1875) he was awarded his Russian doctorate in comparative Indo-European grammar (1875). From 1875 to 1883 he was assistant and full professor of comparative linguistics and Sanskrit at the University of Kazan; from 1883 to 1893 professor of comparative linguistics and Sanskrit at the University of Jur'jev in Dorpat (Tartu); during 1893–1899, professor of comparative linguistics and Sanskrit at the University of Cracow; from 1900 till 1918 professor at St. Petersburg University; after 1918 he was invited to free Poland to the Chair of Indo-European Linguistics at the University of Warsaw.

The main areas of Baudouin de Courtenay's research's in linguistics were comparative Slavic, Polish, Slovene and Russian, his main contributions – studies on the history, structure and dialectology of these languages, e.g., *O drevnopol'skom jazyke do XVI. stoletija* (1870); *Opyt fonetiki rez'janskix govorov* (1875); *Zarys historii języka polskiego* (1922); on questions of language mixture (e.g., »O smešanom xaraktere vsëx jazykov« (1901); on problems of the role of »analogy« in phonetic change and the theory of linguistic alternations (e.g., *Versuch einer Theorie phonetischer Alternationen* (1895), on phonological typology of the Slavic languages, and on problems of linguistic affinity. In his South-Slavic philological studies his collections of linguistic and ethnographic data in Slovene and Serbocroatian dialects excel.

Baudouin de Courtenay's most eminent contributions to the research of the Slovene language are: his monograph *Opyt fonetiki rez'janskix govorov* (1875), three

volumes of his collections of linguistic and ethnographic data from Rezija and Ter dialects (*Materialien zur südslavischen Dialektologie und Ethnographie. I. Resianische Texte, gesammelt in den JJ. 1872, 1873 und 1877...* [St. Petersburg, 1895]); *II. Sprachproben in den Mundarten des Slaven von Torre im Nordost-Italien (Sbornik ORJaS imp. AN, vol.78, No.2* [St. Petersburg, 1904]); *III. Resianisches Sprachdenkmal »Christjanskoe uz hilo«* (St. Petersburg, 1913); and unpublished collections of language and folklore data in the *Archives of the Russian Academy of Sciences*.

2.2 Our scholarly profile of the Slovene linguist and dialectologist Vatroslav Oblak (1864–1896), based on Matija Murko's essay »Dr. Vatroslav Oblak,« published in *Anton Knezova knjižnica*, 6 (Ljubljana, 1899) – is here limited to a short account of the course of his life, his education and professional career: Born on May 15, 1864 in Celje (Slovenia), educated in elementary school and 7 grades of secondary school in Celje (1874–1885), he completed gymnasium in 1886 in Zagreb, Croatia. In autumn of the same year he entered the University of Vienna where he studied Slavic philology and comparative linguistics as a disciple of Vatroslav Jagić. He received his Ph.D. degree in 1891; his dissertation submitted for his doctorate was: »*Die kirchenslavische Übersetzung der Apokalypse*« (1891). In the year of his graduation, the University of Vienna awarded him the Linsberg Travel Grant for research in South Slavic linguistics. During 1891–1892 he was in Macedonia where he investigated local Macedonian dialects of the Salonika region and of the village Suho in Southern Macedonia. During the spring and summer 1892, he studied the Čakavian dialects on the Adriatic islands of Lastovo and Krk. In 1893, he was appointed *Privatdozent* of Slavic Philology at the University of Graz; in March 1896, he was nominated for an appointment to the rank of an Extraordinary Professor of Slavic Philology »with special respect to the Slovene language« at the University of Graz; he died before he received this appointment, at the age of thirty-two.

The main areas of Vatroslav Oblak's linguistics research were *Slovene dialects*, *Old Church Slavonic*, and *Comparative South Slavic philology and linguistics*. Among his main scholarly contributions published mostly in Vatroslav Jagić's *Archiv für slavische Philologie*, and the *Sitzungsberichte der philosophisch-historischen Classe der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften* (Vienna), are the publications, descriptions and analysis of the older Slovene texts, the dialectological reports on his field-work trips, attempts at a history of the declensional pattern in Slovene dialects, his philological research on the Old Church Slavonic monuments, the research of Serbocroatian dialects, of the South Slavic languages in general, reports on his dialectological research in Macedonia, his *Macedonische Studien, Die slavischen Dialecte des südlichen und nordwestlichen Macedoniens* (1896), with his letters from Macedonia addressed to Vatroslav Jagić, published posthumously in 1896 in the *Sitzungsberichte der philosophisch-historischen Classe* of the Royal and Imperial Academy of Sciences in Vienna.

3.0 By way of preamble let me start with a note on Baudouin de Courtenay's scholarly attachment to Slovene lands and their dialects. We have seen that from 1872 to 1875, Baudouin was on a field-trip to Southwestern Austria and North-

eastern Italy to study local Slovene dialects of the Venetian Slovenia (*Beneška Slovenija*) and Resia (*Rezija*); that in 1875 he published his *Opyt rez'janskix govorov*, for which he was awarded his doctorate and his appointment as Professor of Comparative Linguistics at the University of Kazan. It is already then that he was gathering data on the Slovene dialects spoken between Gorica (*Goriško*) and Postojna (*Notranjsko*), in Upper Krajna (*Gorenjsko*), Tolmin (*Central Posočje*), Cerklje (*Cerkljansko*), Podbrdo (*Baška grapa*), and already then engaged the attention of Slovene linguists of the time, *Franc Miklosich*, since 1849 teaching at the University of Vienna, *Gregor Krek*, since 1867 at the University of Graz, and a number of the younger generation students still in high schools, interested in Slavic philology: *Karel Štrelkelj* (1859–1905), in 1872 a 13 years old student, *Matija Murko* (1861–1951) – eleven, and *Vatroslav Oblak* – eight years old. These were the youngsters which later on their own, one after another entered into *personal contact* with Baudouin de Courtenay: Matija Murko in 1879 when he was 18; Karel Štrelkelj in 1880 when he was 21; and Vatroslav Oblak in 1881 when he was 17 – at the time a student in the fifth grade of the Gymnasium of Celje. Vatroslav Oblak was the youngest among Baudouin de Courtenay's scholarly correspondents.

3.1 Vatroslav Oblak entered the secondary school in Celje, Slovenia, in 1874; he didn't do too well in its lower classes, but he established in balance later as the fifth-grader of the same Gymnasium. It was then that he became an enthusiastic reader of Slovene popular philological, ethnographic and historical articles in journals and *Slovenska Matica Letopisi*, the subject for which that period is especially known. It was here that he became attracted by the popular pseudoscientific articles of *Davorin Trstenjak* (1817–1890), a parish priest and Vatroslav Oblak's father's acquaintance, in which he found the first information about recent Russian publications on Slovene dialects – recorded, reported and researched by the Russian-Polish scholar with a French name, the University Professor Jan Baudouin de Courtenay. Here lies the greatest single challenge stimulating Vatroslav Oblak's life-long interest for Slavic dialectology.

3.2 In his first letter to Baudouin de Courtenay, dated December 28, 1881, Vatroslav Oblak, a fifth grader, turned to the Polish-Russian scholar, professor of Comparative Indo-European Linguistics and Sanskrit at the University of Kazan, with a request for a few scholarly publications of his – his articles and book-reviews – he saw listed in a catalogue of a Leipzig bookdealer. He himself, he claims in his letter to Baudouin, is interested in Slavic philology, but cannot afford to purchase scholarly publications. This first Vatroslav Oblak's letter to Baudouin de Courtenay is in German (letter 1, cf. Lencek 1992:184), but his correspondent is answering him in Slovene – in language the Polish-Russian scholar learned nine years ago during his three years fieldwork in Slovene lands. It is this Baudouin's answer which established the language of his and Vatroslav Oblak's correspondence in the years ahead – and I quote from Baudouin de Courtenay's letter to the fifth-grader Vatroslav Oblak in his reply, dated March 27, 1882.:

»Lipsko, 27. marca 1882. Častiti gospod! Vaše pismo od 28. Dec. min. l. me nij našlo v Kazaniji, odkod sem se odpeljal v druga mesta Rusije in potle v inozemsko

še meseca junija 1881. Torej iz Kazanji je bilo Vaše pismo odposlano v Pariz, odtod pa v Petrograd, kjer sem ga tudi dobil.... Oprostite, da Vam še le zdaj odgovarjam.« (letter I; cf. Lencek 1992:332). And on May 4th, he is sending to Vatroslav Oblak from Leipzig his »*Otryvki iz lekcij po fonetike i morfologii russkogo jazyka*, no. 1,« published in Voronež, 1881–1882 (letter II; cf. Lencek 1992:333, 357).

Here starts the correspondence between a high-school student, *A fifth grader of the secondary school of Celje*, and a Russian scholar of the University of Kazan. There are 45 letters of Vatroslav Oblak to Baudouin de Courtenay preserved, the first one dated December 28, 1881, the last one – December 30, 1895; and 16 answers of Baudouin de Courtenay to Oblak, the first one of March 27, 1882, the last one of January 12th, 1893. From this correspondence – now published in *The Correspondence between Jan Baudouin de Courtenay and Vatroslav Oblak* (cf. Lencek 1992) – I selected a number of most typical dialogues between both scholars which document 14 years of maturing, growth and scholarly productivity of Vatroslav Oblak under the guidance of Jan Baudouin de Courtenay.

Thus, just as an example, in his letter to Baudouin de Courtenay, dated Celje, 18. III. 1883 (letter 6; cf. Lencek 1992:186–187), Vatroslav Oblak writes:

Celje 18./III. 18

Častiti gospod!

Oprostite, da se zopet k Vam z nekim vprašanjem obrnim in Vas vljudno prosim, ako Vam Vaši dragi čas dopušča, to mi s kratkimi besedami pojasniti. Mojega zadnjega pisma baš pri kazanjskih političnih homitijah niste dobili.–

Kakor sem že omenil [,] mi je guņa-s večih obzirih nejasna in tukaj se zdrznem Vas samo poprašati je-li je

a) ai ali au [,] n.pr. v skaia [,] a+i ali je pak enovit samoglasnik, kateri je iz ī i ū po naglasu nastal?

b) je v glagolih VI vrste (po Miklos. razdelitvi) kakor n.pr. darovati, suffiks ū ali je deblo (stanū) stopnjevano: torej ū v ov. (Miklos. vgl. Gram. II 480, III 124. Steigen u. Dehn. d. Voc. etc. 8 i 29, Schl. Compend. 4 Aufl. (370 i 373.))

Tudi mi ni jasno ali se vřddhi samo v eranskih jezicah nahaja (J. Schmidt, Zur Gesch. d. ind. Voc. [,] Leskien, Arch. III. okoli 600 str. in drugi) ali tudi v slovansk. (Miklos.). – Kar se mojega vprašanja o spremembi indoevrop. ġ i h v slov. jezicah v z tiče [,] sem nekaj malega najdel v J. Schmidt, die Verwandschaftv. d. indoger. Spr. str. 11 i 12 ter mi ni bilo mogoče dotičnih knjig v roke dobiti.

c) I. je c soglasni diftong: t+s (Otryv. iz lek. str. 16) in kaki je potem prvi element (t) kaki drugi, namreč s, kajti on ni kakor jaz mislim, indiff. spir., torej kako se razločuje od indiff. s? ali po mestu artikulacije (Žurnal min. nar. pr. 1874 str. 185 in H. Kirste, arch V. 378 sqq)? II. ali pak je enotni soglas. (Ascoli)

Vi ste mi svetovali se samo na en jezik omejiti i jaz se sedaj samo s starosl. (oblikosl.) bavim in sicer po Mikl. vergl. Gr. III. 1876, i Gram. mit Paradig. 1874. – a jaz bi se rad tudi fiziologije zvukov poprijel. Kojo knjigo bi mi v to svrhu svetovali: Sievers, Merkel, E. Brücke i. t. d.

Za Vašo mi podarjeno knjigo in za Vašo veliko prijaznost, da tako vljudno na pisma šestošolca ptuje države odgovarjate [,] se bodem Vam, kedar mi bo le mogoče

[.] hvaležnega skazal. V našem mestici ni nobenega strokovnjaka za slav. in primerjajoče jezikoslovje, tako da se k nobenim obrniti ne morem.

S občnim spoštovanjem
Vatroslav Oblák

Moj naslov:
Vatr. Oblák
dijak
Celje
Gledališka ulica 56

Baudouin de Courtenay's reply from Kazan, dated April 17./29, 1883 (letter IV; cf. Lencek 1992:335):

Kazan', 17/29. IV. (18)83

Častiti gospod!

Odgovarjam na Vaše pismo od 18/III.

Po novejših izsledovanjih je guņa prvotno stanje vokalizma, vokalizma neskračenega; enotni pak samoglasniki, *i*, *u* ... predstavljajo rezultate skratjenja (Verkürzung und Reducierung) diftongov *ei* (*oi*) in *eu* (*ou*). – O tem so izvrstna dela *Brugmanna*, *Osthoffa* in *De Saussure-a*, ki jih najdete citirana v mojej »Podrobnoj programme lekcij 1877–1878 g.« (menim [.] da sem Vam jo poslal). – Ob enem pošiljam Vam zdaj tudi dve knjige mojega učenca, profesorja Kruševskega: 1) Lingvističeskie zametki, 2) K voprosu o guņč. Iz njih poizveste, kako se mora zdaj gledati na guņo. Šlejcherovo učenje v tisti zadevi, kakor ga nahajate v Compendium, je zdaj popolnoma preobrnjeno na robe.

V glagolih s suf. *-ov-a* || *-u* je seveda, v soglasji z gori izloženim; *-ov-*prvotna oblika vokalizacije pred samoglasniki (*-ov-a...*), zraven pa *-u* (*ou*) – pred soglasniki.

Vřddhi je specialno sanskritska sekundarna kategor(i)ja, ki neima genetičnih sorodnikov v drugih jezikih arioevropskih. Če je v njih nekaj podobnega, se je razvilo samostalno in neodvisno od občnega izvirnika.

Za študiranje fizjologije človeškega glasa (antropofonike) bi Vam svetoval predevsim *Brücke* in potle *Sievers*a. To je dosti. Merkel nij kritičen, zato pak chaotičen.–

Na druga Vaša vprašanja moral bi odgovarjati preveč obširno, in zatorej [ja] neham za zdaj. Potle, ako Vam ne bodo še jasna, napišite, in [jaz] takrat Vam odgovorim.

Vam vdani
J. Baudouin de Courtenay

– a reply – noticeably polite, courteous and to the point. And with a *postscriptum*:

V Kazaniji bom le še nekoliko mesecev. Potle grem v Dorpat, kjer so me izvolili profesorja primerjajoče gram. slovanskih jezikov.

Morda pa tudi bom šel v Belgrad, odkod me vabijo, če ravno še ne definitivno, kjer popreje vprašajo za moje pogoje.

And another case: Vatroslav Oblak's letter 9, dated: Celje, 4. nov. 1883 (letter 9; cf. Lencek 1992: 188–189):

Častiti gospod

Vašo spoštovano pismo od 21/9 sem prijel. Srčna hvala za pojasnila o *lenis* in *fortis*. Samo to mi pri tem ni jasno, če je razloček med *lenis* in *fortis* samo gibanje glasne strune potem je *lenes*=tonantes in *fortes*=tonae. Kteri glasovi so mehko, to znam, a to ne vem, kako bi to lahko pri vsakem človeku hitro spoznal, kajti kmeta ne morem vprašati, če se jezik ustni jami približuje [,] ali ne.– V slovensk. narečji se *reden* in *siten* (prvo skoraj po celem Slovenskem, drugo pa, kolikor je meni znano samo po Gorenjskem) izgovarja *keđen* *sikeñ*, torej tudi v slov. govoru *t'='k'* (*t'eden*=*k'eden*; =*kist'='t'ist'* Otryvki iz lekc. po fonet. pag. 50) [,] Drugih besed ne vem, v katerih bi se *t* v *k* spreobrazil.

Prosim, blagovolite mi naznaniti, če sledeče odobravate: Slovenščina ima dva *v*, namreč dentolabialnega (*v*) in labiolabialnega (*w*). Pravilo je: vsak *v* na koncu besede je *w* (toraj: *p//b*; *t//d*; *s//z*; *š//ž*; *w//v*). *-v//w*: *prav//praw*; *rakov//rakow*; *rov//row*; *sentiav//sentiaw*; *siv//siw*. Ravno tako se *-lv* v part. praet. II. v *w* ali *u* spreobrazi. Opomniti je še to, da se tukaj vsi slov. dialekti ne strinjajo, nekteri (posebno gorenjski) imajo *w*, drugi (dolenjski, prekmurski in [najbrž tudi goriški]) *u*: *šel//šow* (*šu*) [,] *bral//braw* [,] *pel//pew* [,] *klal//klow* (*klù*) [,] *sadil//sadiw* (*sádu*) [,] *zbił//zbiw* (*zbù*) [,] *sedel//sédu* [,] *gnal//gnow* [,] *srkal//srku* [,] *sezul//sezú* [,] *kleł//klew* [,] *skušal//skúšu* [,]

Ta *u* (*zbù*, *sréču* etc) ni čisto jednak navadnemu *u*, ko ga nahajamo v *urbas*, *ključ*, nego se nekoliko *o* bliža, kajti oblo (Rundung) ustnic je večje, ko pri navadnem čistem *u*; *q:u°=o:u* (*q*=zastopnik stsl. *q*; *u°*=pa ta nečist *u*). A meni ni čisto jasno, kako se je *-lv* v *u°* in *w* spremenil. Jaz menim, da tako, ko v *srb-hrv.* (*process* je torej *uo*, *uo*, *u°*; *u°* = pa po samoglasn. *w*). Če se je predgredoči samoglasnik ohranil [,] sledi *w* in če *u°* (*V+w*, *C+u°*). Zakaj se pa samoglasnik pred *w* včasih spremeni: *l* v *o*? Menim da zavoljo asimilacije *k w^{lu}*; a *e* se ne spreobrazi vedno v *o*, nego samo takrat, kadaj *ь* ali *e* zastopa; če je pa *nsl. e* zastopnik stsl. *ę* ali *ě*, takrat *e* nespremenjen ostane npr. *klěw* (*klěti*), *pěw* (*pěti*) a *šew* (*šěw*). Da se je *-lv* v *u°* (*w*) tako, ko v *srb-hrv.* spreobrazil [,] potrjuje nam tudi goriško narečje, jednako tudi rezijansko (Klodič) in ogrskih Slov. (Prekmurci). V nekterih krajih na Gorenjskem sploh radi *l* (tudi v sredi besede) v *v* (kak *v* je to [,] ne vem, ker takrat še nisem na to pazil) spreminjajo [,] npr. *sva* *hodiva* (*hodila*); *kohava* (*kuhala*) itd. Prosim izražite mi Vašo misel o tem; prvi stavek: *-v//w* je na vsak način prav. (Koliko se še spominjam govorè okoli blejskega (Veldes) jezera nek čuden *v* (ali znabiti *w*) kteri se nekoliko polskim (*ł*) bliža. V onem narečji blizu Celja vse samoglas. v onem slučaji nosno izgovarjajo, torej *svija* (*svinja*); *cuja* (*cunja*).

Prosim, ktere knjige bi mi za študiranje fonetike in sploh dialektologije svetovali. Nêso prikladni: *Techmer*, *Phonetik. Zur vergleich[h]enden Physiologie der Stimme u. Spr. 1880* [,] – *St. Novaković*, *fonetika srbskoga jezika in Luc. Malinowski*, *Beiträge zur slav. Dialekt?* (Sievers-a in Brücke-ja sem že prečital).

Z odličnim spoštovanjem

Vatroslav Oblak

Jan Baudouin de Courtenay's reply to Vatroslav Oblak, dated: Dorpat, 12/24. XI. [18]83 (letter VI; cf. Lencek 1992: 337), refers to these problems with the following arguments:

Vaše opazke o slovenski izreki so zelo zanimive in tanke. Zdi se mi vendar, da *w* v konci slovanskih besed nij naravnost labialno-labialno *v*, ampak tisto *v* izrečeno z

od[d]aljenim ustnicami (Lippen); tako da se bliži vokalu (samoglasniku) *u*. Je to namreč glas, kakor angleško *w*, ki je en malo širje, nego pravo lab.-labialno *v*.

Kaj če reč *sentiaſ/sentiaw*...? Tiste besede popolnoma ne poznam. –

U iz *l* je mislim rezultat oproščenja (Vereinfachung) izreke. Morate si samo predstaviti ne nemško *l*, ampak rusko-poljsko in celo slovensko (dolenjsko, notranjsko) *l* (tvrdo *l*). Tisti soglasnik [se] izgovarja s »timbrom« samoglasnika *u*. Če pri tem nehati gibati energično jezik, iz *l* postane *u*. Tako se sliši v izgovoru mnogih Rusov in Poljakov kakor osebna (individualna) posebnost ali pa napaka.

Klodič je popisaval ne rezijansko narečje, ampak narečje »Slovencev« okraja S. Pietro degli Schiavi. –

O gorenjskem *w* iz *l* pisal sem v svojih »Otčeta« . – Okoli blejskega jezera govore na mestu *l-w*.

Svetoval bi Vam študirati »Winteler: Die Kerenzer Mundart«. Tudi Techmer in Novaković sta jako natančna. Narbiljša dela fonetična in dialektologična imajo Švedi. Bilo bi tedaj najbolje, če bi ste se v nekoliko letih poprijeli švedskega jezika.

And in a postscript to this letter, Baudouin addressed Vatroslav Oblak with a question of his:

P.S. Kako se po Vašem izrekajo slovenski supini: plest, nest, grebst, tepst, peč, pet (petъ), mrêt, bit (битъ), dignot (-nit), štêt, gorêt, hvalit, dêlat, pisat, brat, sêjat, kupovat? Tako li, kakor okrajšeni infinitivi ali pa nekako drugače? Kako se tudi izrekajo imperativi sijaj in pišimo: sijâj (sijêj) ali sijáj, pišîmo ali pîšîmo? –

Vatroslav Oblak answered this question two weeks later in his letter dated: Celje, 7/12 (1)883 (letter 10; cf. Lencek 1992:189–191):

Šentjavllsentjau (nahaja [se], kolikor mi je znano okoli Škofje Loke in v Savinjski dolini) znači brandig: koruza je sentjava. Janežič (Slov. slov.-nem.) ima snetiv in snetjav.

Supini se v spodnji Širski in tudi na Gorenjskem ravno tako izgovarjajo, ko infinit. Jaz nisem mogel nobenega razločka najti; *t* v nest (nesti) ni bolj mehak ko v nest (nestъ). – Okoli Radgone (Radkersburg) na ogrski meji se je pa *i* v inf. še ohranil: brati etc. Nikoli se okoli Celja in v Savinjski dolini sliši *sijaj* in *pišimo*, nego *sij* (tudi sej, enako ko od glagola sejati) in *pišmo*. Sploh je imperat. glagolov V. vrste v teh krajih in še drugod v analogijo drugih vrst (I.) prestopil: *piš* in *pihillpihaj* [,] po-slušillpo-slušaj [,] máhillmahaj [,] délilldelaj [,]

Tudi *i* v imper. odpade (*i* ll0): nésillnesi; tépilltepi [,] dvígnlldvigni [,] V plur. je pa imperat. včasih pravičen: poslušajmo in poslušîmo, delimo in delajmo, a spletmo, nesmo etc.

Omeniti moram da okoli Reichenberga v južnej Štirsk. se 1. plur. imper. pri nekterih glagolih glasi na -ma (-mol llmâ): délimâ, splâtmâ, nâsmâ, tâpmâ, pobijmâ etc. Ta *â* ni navadni *a*, nego je bolj nejasen.

Okoli Celja in v Savinjski dol. se govori: počaj llpočakaj; kako se je tukaj deblo skračilo? in tudi: naret' = part. praet. pass = narejen (narediti).

3.3 The next longer communication of Vatroslav Oblak to Baudouin de Courtenay is his letter from Zagreb, dated May 26th, 1886 (letter 13; cf. Lencek 1992: 191–193). Vatroslav Oblak reports to Baudouin that he moved to Zagreb and that he

is working on the problems of the influence of analogy in Slovene and South Slavic nominal declensions according to Karl Brugmann:

»Pri teh svojih študijah sem došel do nekaj rezultatov, o katerih bi mi bilo jako ljubo pozvedeti, kako o tem strokovnjaki sodijo. Radi tega se usojam do Vas obrniti, da bi blagovolili kratko o sledečih točkah svoje mnenje o mojih nazorih in tolmačenju izreči:

1.) Jaz mislim, da nsl. instrum. ā-debel *ribo* ne odgovarja stsl. *ribq*, a *riboj* (ktero se samo v iztočnih krajih govori) stsl. *ribojq*, nego mislim, da ste obe obliki iz *ribojq* nastale, kterež obliki v nsl. prvotno *ribô* odgovarja iz kterež je *secundarno* *riboj* nastalo, t. j. v *riboj* je *j* še le pozno vsled na ô ležečega dolgega naglasa pristopil, kakor npr. kaj, zunaj, vekomaj, hrv. taj, onaj etc. Izven onih od Šumana Ljublj. Zvon V. 369 navedenih dokazov omenjam še sledečega. Gotovo je, da je *ribo*, *riboj* v ozkež zvezi s *tebo* (tabo) *teboj*: kakor se ô, oj v osebn. pronom. tolmači, tako se mora tudi oni v *ribô*, *riboj*. V dolenjščini, v kateri je glasovni zakon, da se vsaki naglašeni o, kateri ni iz ж pretvara v u (cf. Levec, Sprache des Trubar pag 5; Škrabec, O glasu in naglasu pag. 10 in 28 in na platnicah »Cvetja« III 8, 9; – vse polno primerov tudi v Dalmatinu) najdemo navadne oblike *teboj*, *menoj*. Kako bi se bil o v teh oblikah ohranil, ako bi on stsl. o v *tobojq* odgovarjal. On bi se moral spremeniti v u. To mi je dokaz, da oni o ne odgovarja stsl. o, nego je postal po kontrakciji iz stsl. [.]-*ojq*; kajti iz -q tudi ni mogel, ker nema stsl. oblik **tobq* etc. Tako tudi pri *ribô*, *ribôj*. Vem, da to ni novo tolmačenje – Jagić je že v Književniku in potem v Arch. I 430 te oblike tako razlagal – a mislim, da sem to mnenje z *novim dokazom* podprl.

2.) Dat. in loc. pl. ѣ – (=ā) deb. na -em in -eh ne smatram za residua (namreč -eh) vsled naglasa na njih ležečega, nego mislim, da so po analog. i – dekl. nastale. Ako bi to ne bilo, kako hočemo objasniti oblike, kakor *krajéh*. Da bi se bil tukaj stsl. – ѣхъ ohranil, se vendar ne da misliti, ker splošno glasovno pravilo zahteva *krajih* (краихъ). Ako pa loc. pl. na -éh po analog. i-dekl. tolmačimo, zakaj ne bi tudi dat. na -ém, kateri sploh ne more biti stari ostanek, ker stsl. nema oblik nominal na -ѣмъ. P. Škrabec misli, da je -eh ostanek stsl. -ѣхъ, a da je -em po analog. loc. na -éh. A obe oblike se nahajate že ob istem času. Tudi radi tega mislim, da je tukaj upliv i-dekl. ker ima večina takih besed (z loc. na -éh) v nom. pl. -je, ktera je vendar iz i-dekl. uzeta.

3.) Dat. in loc. pl. ā-deb. npr. *rokém*, *rokéh*. Te oblike se samo – kolikor je meni znano – na Štajerskem rabijo in so popolnoma sekundarne. Važno za tolmačenje teh oblik je to, da se samo pri onih besedah rabijo, ktere imajo naglašen é (= znak naglasa) v končnicah: gen. sg. *roké*, nom. acc. pl. *roké*. Radi tega mislim, da je é v -ém in -éh uzet iz nom. in acc. pl., tedaj jednak slučaj, kakor npr. v gršč. πατέρος (cf. Brugman. Stud. IX. 361 sqq). Ako bi bile te oblike po analog. i-dekl. nastale, bi se one ne pojavile samo takrat, kedar je e v ostalih sklonih naglašen.

4.) Acc. pl. ѣ – (=a) deb. na -i npr. *gradi* (mesto običnega nsl. *grade*) ne odgovarja stsl. -ы, tedaj ni kaki residuum, nego po analog. i-dekl. To kaže jasno to, da se oblike na i samo rabijo, kedar je naglas na -i; in baš v i-dekl. je naglas vedno na končnici. Miklos. Vgl. I² 324 tolmači tudi tako, a v III² 134 na drugi način.

5.) V stsl. imamo impf., kakor možaahъ', pečaahъ. Palatal v teh oblikah do zdaj ni – kolikor jaz vem – dovoljno tolmačen. Pričakovati bi morali po stsl. glasovnemu zakonu sibilanta a ne palatala, ker diftong. ѣ – in taki je vendar ѣ v impf. – vedno predstoječe gutur. v sibilante spreminja (cf. Collitz Begz. III 203; J. Schmidt KZ.

XXVI. 396). In res imamo v hrvaščini organske oblike *pecijah* etc., ktere se mi *prvotnejše* od dotičnih stsl. (pečaaħb) dozdevajo. Da tolmači palat. [.] misli Jagić v Cod. Marianus 460, da so ti glagoli v druge vrste prešli, a samo v impf. – a to se mi ne dozdeva verjetno. Kaj pa, ako bi palatal v omenjenih oblikah tako tolmačili, da je iz prezenta v impf. prešel. Takih slučajev – da je praesent. oblika na druge uplivala – imamo vendar dovolj v slovansk. jezikih. V polšč. je v impert. tudi *cz*, kateri je gotovo iz prezenta uzet; isto je v gor. srb. (*peč*), ker je v presentu *pečeš*, *peče* etc., a v dol. srb., kjer je pres. *pacoš*, *paco* etc. je tudi imper. *pac*. Isto je v češkem ljudskem govoru in v malorušč. in tudi naš narod (Slovenci) govore v mnogih krajih mesto *reci*, *peci* (rec, pec) *reč*, *peč*. Take oblike rabijo tudi Hrvati okolo Zagreba. – Jaz mislim tedaj, da se edino po uplivu analog. prezenta dá palatal v omenjenih slučajih dovoljno t.j. ohne dass sich die Lautgesetze dehnen u. streken, tolmačiti.

6.) Omenjenemu pravilu se upirajo tudi oblike *bijate*, *glagol'jam* etc. (cf. Mikl. Vgl. III² 901). Po glasovnem zakonu bi morali na vsak način samo **bijēte* (č = oi), bijte pričakovati, ker se vsaki diftongični *ь* po palat. v *i* spreobrazi. A oblike *bijate* etc. kažejo, da je njen *ь* monoftongičen, tedaj *ě*, kajti samo monoft. *ь* se spreminja v *a*. V tem slučaju se tudi ne da misliti na upliv analogije, ker ni nobene oblike, ktera bi bila nanje delovala, ktera bi bila »psycholog. nahe.« Radi tega mislim, da je *bijate* etc. popolnem ločiti od imperat. in da je to conjunctiv, kateri natančno odgovarja gršč. φερ-η-τε (cf. G. Meyer. Griech. Gram, I¹ § 42, 579; druge izdaje še nisem videl). Saj se je v zadnjem času mnogo oblik ločilo npr. *berā* (= conjunct. MU. I 145) ali *berātъ* (cf. Brugman KZ XXVII 418).

Jako hvaležen bi Vam bil gosp. profesor, ako bi blagovolili o teh šest točkah svoje nazore izraziti, da bi vedel, koliko sem krivim potem zašel. Osobito pa prosim to o *zadnjih dveh vprašanjih* (impf. in imper.).

Moj naslov:

V. O. abiturijent

v Zagrebu (Agram)

Nikolićeva ulica br.12.

Baudouin's answer – sent from Dorpat on October 10th of the same year (letter VIII, cf. Lencek 1992: 339–340) – reads as follows:

Dragi gospod Oblak!

Oprostite, da še le danes odgovarjam na Vaše cenjeno pismo od 26. maja.

Vaša pojasnila (nazori in tolmačenja) raznih prikaznij morfoloških slovenskega jezika mi jako dopadejo. Vidi se iz njih, da ste natančno poznali zgodovino form, in da temeljito zastopite, kaj je psihični faktor v razvitju jezika. Proti vašim opazkam dovoljujem (si) omeniti samo to-le:

1) Mi nij popolnoma jasno, kakó se je moglo na konci besedij po končnem *ô* razviti še *j* »vsled ležečega na *ô dolgega naglasa*«. Takojšnji proces glasoslovni mi je en malo dvomljiv.

2) V *možaahb*, *pečaaħb* je prejšnje *č* (*ь*) po mojem mnenji ne iz *oi*, ampak iz *ea* (*ě*), torej se [je] pred njim moralo *k*, *g* zmehčiti v prvem perijodu, ki je potle dal *č*, *ž*, in ne *c*, *z*. – Ako bi »palatal« (*č*, *ž*) prešel v dotične forme (impf.) iz prezenta, torej v času, ko [je] *čē*, *žē* ⇒ *ča*, *ža* bilo že svršeni in se več ne ponavljajoči proces, kako objasnite ravno v teh formah *ča*, *ža*?

3) Težko se mi zdi, da bi še kakšenkrat iz *ia* nastalo bilo. Sicer bi se moralo [to] še natančno preiskati.

3.4 In the Fall 1886, Vatroslav Oblak is already registered at the University of Vienna; he is a student of Vatroslav Jagić (*Old Church Slavonic*, 4 hours; *Introduction to Slavic Philology*, 1 hour weekly) and Georg Bühler (*Sanskrit*). His address: Dunaj (Wien), III Dietrichgasse No.2, 1. Stock (letter 15; cf. Lencek 1992: 195–196).

In the Spring next year, Vatroslav Oblak is reporting to Baudouin de Courtenay (letter 18: Na Dunaju, 5. 6. (18)87; cf. Lencek 1992: 198–200):

Blagorodni gospod profesor!

Vsako moje pismo do Vas je dolga procesija prošelj; tudi današno ne dela častne izjeme, toda nađejam se, da mi ga ne štejete v zlo.

Sestavljam zdaj spis o histor. razvoju sloven. nomin. deklin., jednak Daničičevi Istorija oblika – seveda si licet parva compon. magnis. Porabil sem za njega vse meni pristopne knjige od XVI – druge polovice XVIII stol., in teh je lepo število, porabil sem pa tudi rokopise (confessio gener., Staplet, evang., Skalarja) ktere sem s pomočjo prof. Jagića dobil iz Ljublj. (v conf. gen. [.] ktero je Mikl. Slav. Bibl. II 177 objavil [.] je kakih 10 pomot), oziral sem se tudi na rokopis Kranjskega mesta in na celovski ter porabil prisege po rokopisu), ktere sem našel v dunaj. vseučilišni knjiž. Spis bo na isti način osnovan, kakor razprava o -am (datpl.) v oceni Štrekelj. knjige, samo mnogo bolj obširno in mnogo več gradiva in primerov od konca XIV – XVIII st. Ozirati se pa hočem tudi na vsa sedanja sloven. narečja ter povsod omenjati dialekt. posebnosti dotičnih sklonov in oblik. Razumevno je, da sam nemam vsega dialekt. gradiva, spisov dialekt. pa imamo tudi vrlo malo, ker mi ne študiramo z isto pridnostjo in marljivostjo svoja narečja kakor Poljaki v zadnjem desetletju; obrniti se sem tedaj moral do mojih znancev s prošnjo za dialektične podatke o deklin. Dobil sem že precej gradiva (podatkov) od ljublj. bogoslovcev in od g. Škrabca izvrstne podatke o ribniškem narečju (resp. deklin. tega narečja); od drugih stranij npr. od g. Valjavca se mi je pa obljubilo v kratkem poslati.

Obračam se tudi do Vas z isto prošnjo, ker mi je znano, da s[t]e pri svojih potovanjih znanstvenih po vseh krajih slovenskih mnogo dialektičnega gradiva in sicer gotovo jako zanesljivega nabrali, ter Vas prosim da mi pošlete podatke o *nomin. deklin.* tega ali onega narečja ali več narečij. Ravno tako dobro so mi pravljice, basne, narod. pesmi etc. došle, iz kterih lahko sam vse potrebno excerpiram. Jako hvaležen bi Vam bil, če bi mi hoteli nabrano dialekt. gradivo – naj si je urejeno ali še popolnoma neurejeno, ali dialekt. biležke na kratek čas (obrok blagovolite sami določiti; v 10 – 14 dneh jih Vam, če želite, gotovo že lahko vrnem) izročiti. Ako bi pa hoteli to gradivo g. Jagiću za me poslati (da mi ga on izroči), tako mi blagovolite to poprej naznaniti. Jaz Vam za poslano gradivo res ne morem z drugim garantirati kako(r) s svojo častno besedo, da ga Vam točno vrnem.

Baudouin de Courtenay's answer: Dorpat, 16/28 junija 1887 (letter X; cf. Lencek 1992: 342–343)

Častiti gospod Oblak!

»Infandum, regina, jubes renovare dolorem«. Tirjate od mene stvari, ki le krvaviti more moje iziskateljsko srce. Moja tvarina, nabrana v II. 1872 in 73, je še

vedno zijoča rana, v katero ne rad gledam. Zapisaval sem v takem neredu in tako chaotično, da zares sam potrebujem dosti časa, da se kakor treba orijentiram v tisti masi raznovrstnega blaga. Pričel sem sestavljati podrobno kazalo (index) k mojim sverham. Zraven pa tudi Akademija petrograjska je počela tiskati mojo stvarino. A dolgo bo časa trajalo, dokler vse izide na svetlo. – Pošiljati sve rokopise se ne odločim, ker se sramujem. In evo Vam prvi in poglavitni vzrok, iz katerega ne dobite moje stvarine. – Drugi vzrok je ta, da se bojim, da bi se na potu iz Dorpata na Dunaj ali nazaj ali pa kje drugod moji rokopisi ne izgubili. Rokopisi ti so *unicum*, in zatorej bila bi škoda. – Za to, da bi Vam odgovoril svestno in natančno na Vaša vprašanja, nemam nič in nič časa. Preobložen sem z delom.

Sicer Vam pošljem v rokopisu nekaj prepisanega blaga, ter Vas prosim, da mi ga vrnete ne kasneje, kakor v enem meseci. – Ne vse je natančno; s mnogim sem jako nezadovoljen; a kaj storiti? Kar imam, tisto Vam pošiljam. – Pošiljam pa le prepisano; originale hranim za vsaki slučaj pri sebi.

And yet – Baudouin is sending to Vatroslav Oblak a considerable portion of his data, the copies of his materials collected in *blejski* and *bohinjsko-posavski* dialect, in the dialect of the *Nemški rovt*, from the areas of *Tolmin*, *Goriško*, *Barka na Krasu*, *Vipava Valley*, *Dornberg at Gorica*, *Štandrež* and other villages around *Gorica*. »Poslane rokopise povrnite mi, prosim, po istem načinu, t. j. v *rekomandiranem križnem zavitku* (*recommandiertes Kreuzband*).« These manuscripts, please, please, send me back in the same way as I am sending them to you – *as printed material – registered mail...*« (letter X; cf. Lencek 1992: 342).

In the same letter, again personally, with good will and friendly: »Prav lepa hvala za poklonjena mi dva posebna iztiska Vaših trudov, eden iz »Archiva«, drugi pa menda iz »Kresa« (? , ali tako?).« Baudouin de Courtenay here refers to Vatroslav Oblak's article »Ein Beitrag zum Slavischen Imperativ«, published in the *Archiv für slavische Philologie* 10 (1887), 143–151. And further: »Vašo oceno Štrekljeve knjige predložil sem g(ospodu) Jagiću, da jo natisne v »Archivu«. I proposed and recommended your review of Karel Štrekelj's book (i.e. Karel Štrekelj's *Morphologie des Görzer Mittelkarstialektes mit besonderer Berücksichtigung der Betonungsverhältnisse* (Vienna 1887)) – to be published in *AslPh*. And in the very next sentence: »Prof. Jagić mi je pisal, da to rad stori in natisne z mojo oceno vkup. Gotovo ste že poizvedeli o tistem od samega g(ospoda) Jagića. – V »Archivu« bo Vaša razprava bolje na mestu, kakor v »Pracach«. Professor Jagić wrote to me, that he would be pleased to do it and will print your review *together* with mine... The *AslPh* would be a much better place for your essay than *Prace filologiczne*.« ... Vsak pošten učenjak more le simpatično gledati na Vaša prizadevanja in Vašo živahnost. Tako tudi gleda na Vas g(ospod) Jagić, ki je jako dobrega mnenja o Vaših sposobnostih in pridnosti...« Every honorable scholar can see and respect your seriousness and determination in scholarship. This is also the way Mr. Jagić looks at you; he thinks very highly about your talents, diligence and your efforts. – »Ostajam vselej Vam vdani J. Baudouin de Courtenay«. – At all times, very truly yours, Jan Baudouin de Courtenay.

4.0 In a final summation, we may be brief. Most of the conclusions that we want to draw at the end of this survey are, or should be, implicit in what precedes. They are part of Vatroslav Oblak's scholarly profile, portraying his personal attachment to Jan Baudouin de Courtenay, a profile emerging from his correspondence with him, »the first Slavic scholar who put the study of the Slovene dialects on a scientific foundation« (Stankiewicz 1972:44) during Vatroslav Oblak's own field-work contacts in Slovene dialects, his trips to and in Macedonia (Fall 1891 – Spring 1892), to Dalmatian islands (May – August 1892), during his teaching at the University of Graz (1893/94) and during the year of his intensive scholarly activity before his death. Vatroslav Oblak came to the University of Vienna's Slavic Seminar with an almost unique familiarity and understanding of linguistic problems gained through his contacts with Baudouin de Courtenay, with his own close acquaintance with Slovene and South Slavic dialects, with Church Slavonic and Old Church Slavonic texts. Vatroslav Jagić made him an excellent philologist; his essay »*Die kirchenslavische Übersetzung der Apokalypse*« (AslPh XIII, 321–461), submitted for his doctorate, was a philological dissertation; its thesis: The Church Slavonic *Apokalypse* was translated from a Byzantine Greek original in an older Pannonian period of the Old Church Slavonic texts.

A COMPREHENSIVE SURVEY OF VATROSLAV OBLAK'S PUBLICATIONS

ESSAYS	29 AslPh 19, LZ 2, LMS 5, SborNU 1, ZborNŽO 1, KnezKnjižSM 1
BOOK REVIEWS	67 AslPh 38, LZ 27, SborNU 1, Rad JAZU 1
BIBLIOGRAPHIC NOTES	20 AslPh 19, LMS 1
COMMUNICATIONS	17 AslPh 15, LZ 1, SborNU 1
REPORTS	6 AslPh 3, LZ 3
OBITUARIES	2 Politik (Prague) 1, LZ 1
ANNOUNCEMENT	1 Anzeiger d. KAW: Sitzung der Philosophisch-historischen Klasse vom 4. December (1895).

VATROSLAV OBLAK'S PUBLISHED LINGUISTIC WORKS

	ESSAYS	BOOK REVIEWS	BIBLIOGRAPHIC NOTES	COMMUNICATIONS	REPORTS
1887	AslPh/1 LZ/1 LMS/1	LZ/3 AslPh/1		AslPh/1	LZ/1
1888	AslPh/5	LZ/7		AslPh/1	LZ/2
1889	LMS/1	LZ/2			
1890	AslPh/1 LMS/1	AslPh/9 LZ/1			AslPh/1
1891	AslPh/2 LZ/1	AslPh/6 LZ/4		AslPh/3 LZ/1	
1892	AslPh/2 LMS/1	AslPh/3		AslPh/1	
1893	AslPh/3	AslPh/6		AslPh/4	

	SborNU/1	LZ/1			
1894	AslPh/3	AslPh/12	AslPh/5	AslPh/1	
	LMS/1	LZ/5		SborNU/1	
		SborNU/1			
1895	AslPh/3	AslPh/5	AslPh/13	AslPh/2	AslPh/1
	ZborNŽO/1	LZ/4	LMS 1		
1896	Sitzungsber.				
	KAW/2				
1897	AslPh/1		AslPh/1		AslPh/1
1898				AslPh/1	
1899	KnezKnjižSM/1			AslPh/1	

ABBREVIATIONS: **AslPh**: *Archiv für slavische Philologie*, Vienna-Berlin; **KnezKnjižSM**: *Ant. Knezova knjižnica. Zbirka zabavnih in poučnih spisov*, Ljubljana: Slovenska matica; **LMS**: *Letopis Matice slovenske*, Ljubljana; **LZ**: *Ljubljanski zvon*, Ljubljana; **SborNU**: *Sbornik za narodni umotvorenija, nauka i knjižnina*, Sofija; **Sitzungsberichte KAW**: *Sitzungsberichte der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Philosophisch – Historische Klasse*, Vienna; **ZborNŽO**: *Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena Jugoslavenske Akademije Znanosti i Umjetnosti*, Zagreb.

REFERENCES

- BEZLAJ, F., 1946: Baudouin de Courtenay, *Trinkov zbornik*. Ur. Josip Birsa and Andrej Budal. Trst. 109–118.
- JAGIĆ, V., 1910: Istorija slavjanskoj filologiji. St. Petersburg. 837–842.
- KOLARIČ, R., 1933–52: Oblak Vatroslav (Ignacij). Slovenski biografski leksikon II. Ljubljana. 214–217.
- LENCEK, R. L., 1992: The Beginnings of the Scientific Study of Minor Slavic Languages: The Correspondence between Jan Baudouin de Courtenay (1845–1929) and Vatroslav Oblak (1864–1896). Edited, introduced and commentary by Rado L. L. München: Slavica Verlag Dr. Anton Kovač.
- LJAPUNOV, B. M., 1896: Dr. Vatroslav Oblak. Izvestija Otdelenija ruskogo jazyka i slovesnosti Imperatorskoj Akademii nauk I, 3/4. 928–951.
- MURKO, M., 1899: Dr. Vatroslav Oblak, Anton Knezova knjižnica. Zbirka zabavnih in poučnih spisov VI. Ljubljana. 142–313.
- , 1902: Vatroslav Oblak, Ein Beitrag zur Geschichte der Slawistik. Vienna.
- RAMOŠ, F., 1925–32: Baudouin de Courtenay, Jan Ignacij Niciśław, Slovenski biografski leksikon I. Ljubljana. 27.
- STANKIEWICZ, E., 1972: Baudouin de Courtenay: His Life and Work. A Baudouin de Courtenay Anthology: The Beginning of Structural Linguistics. Bloomington, London, Indiana University Press. 3–48.
- TOLSTOJ, N. I. 1960: O rabotax I.A. Boduëna de Kurtenë po slovenskomu jazyku, I. A. Boduën de Kurtenë (k 30-letiju so dnja smerti). Ur. S. Bernštejn. Moscow, ISB AN SSSR. 67–82.

POVZETEK

Povzetek predstavlja dopolnjeno verzijo avtorjevega referata pripravljenega za zasedanje v čast in spomin Vatroslava Oblaka (1864–1896), slovenskega slavista, v luči njegovih pismenih in osebnih kontaktov z Janom Baudouinom de Courtenayem (1845–1929), prvim slovanskim jezikoslovcem, ki je postavil preučevanje slovenskih dialektov na znanstveno osnovo, – načrtovano za proslavo stoletnice njegove smrti, 16. aprila 1996 na Kolumbijski univerzi v New Yorku – referata, podanega na letnem Zasedanju Ameriškega združenja učiteljev slovanskih in vzhodnoevropskih jezikov, 28. decembra 1996, v Washingtonu (District of Columbia).

Osnovno gradivo prispevka predstavlja izbor jezikoslovne korespondence med Vatroslavom Oblakom in Janom Baudouinom de Courtenayem, od prvih Oblakovih pisem Baudouinu – še iz njegovih gimnazijskih let (1881–1886), kasneje iz Jagičevega seminarja v Oblakovih dunajskih letih (1886–1891), iz let svojega terenskega dela v Makedoniji (1891–1892), Dalmaciji (1892), vse do svojih zadnjih let na graški univerzi. Poudarek prispevka je na Oblakovem izboru problemskih vprašanj, na Baudouinovih odgovorih nanje in na njegovih metodoloških razlagah.

Raziskovanje zapuščine Jana Baudouina de Courtenaya v Arhivih AN SSSR v Leningradu sta avtorju tega poročila leta 1969 omogočili znanstveni subvenciji ameriške ustanove »American Council of Learned Societies« v New Yorku in »Institut slavjanovedenija i balkanistiki« sedanje Ruske Akademije znanosti v Moskvi in St. Petersburgu. Obema inštitucijama, ki sta mi dovolili objavo gradiva te razprave, in vsem kolegom, ki so na kakršenkoli način pomagali pri njeni objavi, se avtor najtopleje zahvaljuje.

Anita Garzduk, 1934: *Slovenska slovnica in jezik J. J. Čop, M. Mohorjeva družba*.

»V vsaki literaturi je letnica nepovratno pred navedbo strani. Členek v študijske namene ostane«.

Janko Kosi: *Problem časa v slovanski literaturi*, *Slovistično revija XXIX*, 1 (1991), 1–14.

V opombah so anote bibliografske navedbe izbrani deli z vejicami.

Anita Brenik: *Slovenske slovnice in jezik J. J. Čop, M. Mohorjeva družba*, 1934, 16–18.

Na koncu vsake bibliografske opombe je pika. Naslovi samostojnih izdel so »črna postavitna«. Zbirka se nahaja v oklepaju tik pred navedbo strani, zatočita se pri knjigah slovnicega datuma opomba, prvi liko tudi besedila so, za stran. Naslovi vseh knjig znane periodike so okrajšani, tako je lahko tudi avtorjevo ime. Pri zaporednem navajanju več del avtorja v eni in isti literaturi ali navedenk napredno razen in priložila napredno dva postavitna. Kadar na isto leto pride več del istega avtorja, letnica pa dovolj velika, dodajamo malo »Naslovnice«.

Slovistično revijo prikaže tudi na avtorja: <http://www.rsl.si/revija.html>.